

# Saumattomampaa hallintaa luomassa

BEMINE-vaikuttavuuskertomus

## 1. Vaikuttavuustavoite BEMINEssä

Tavoittelemme parempaa suunnittelun integraatiota. Olemme asettaneet tavoitteeksemme edesauttaa sellaisia hallinnon sektoreita yhdentäviä suunnittelun ja tiedon muodostamisen käytäntöjä, jotka vahvistavat samanaikaisesti kaupunkiseutujen uudistumiskykyä, edistävät yhteiskunnan demokraattisuutta, pienentävät kaupunkiseutujen ympäristörasitusta ja luovat edellytyksiä hyvälle kaupunkielämälle. Pureudumme siihen, miten kestävyiden eri ulottuvuudet voidaan huomioida yhtäaikaisesti sekä tutkimuksen avulla että erityisesti yhteiskehittämistä (ks. vaikuttavuustarina ”Strategisempaa yhteistyötä”) hyödyntämällä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että tunnistettuja rakenteellisia, valtasuhteisiin ja pelisääntöihin liittyviä sekä kohtaamattomuudesta johtuvia ongelmia ratkotaan rinnakkain.

## 2. Mitä ohjelman tavoitetta vaikuttavuuskertomus käsittelee?

Tämän vaikuttavuustarinan haaste tarkentuu siihen, miten kompleksista kaupunkikehitystä hallitaan eri aluetasoilla ja eri toimijoiden kesken. Haaste liittyy erityisesti strategisen tutkimuksen neuvoston ohjelman ”kaupungistuva yhteiskunta” pääkysymykseen B: miten kestävää kaupungistumista voidaan edistää? Kaupunkiseutujen kehittämisen työkaluksi on muotoutunut löyhä, eri hallinnonaloja yhdistävä suunnittelun toimintamalli ohjaamaan maankäyttöä (M), asumista (A), liikennettä (L), palveluja (P) ja taloudellista kehitystä (E) hallinnon eri tasoilla ja sektoreilla, josta käytetään lyhennystä ‘MALPE’. Tällä toimintamallilla vaikutetaan olennaisesti siihen, millaisia elinympäristöjä ihmisille tulevaisuudessa mahdollistetaan. BEMINE-hankkeen alussa olemme tunnistaneet seuraavat lähtökohdat, jotka vaikeuttavat merkittävästi kaupunkiseututasoista integroivaa suunnittelua ja samalla kestäväen yhdyskuntarakenteen toteutumista.

### Rakenteelliset tekijät:

- julkishallinnon asiaperustainen siiloutuminen, mikä vaikeuttaa kokonaiskuvan muodostamista kaupunkiseutujen nykytilanteesta ja näin myös tarvittavista toimenpiteistä
- suunnittelun ja kehittämisen toimintatapoihin rakentunut polkuriippuvuus, joka hankaloittaa käytäntöjen uudistamista kokonaisvaltaisesti
- nykykäytäntöjä puolustavien rutiinien huomaamaton rakentuminen, joka vaikeuttaa käytäntöjen muuttamista

### Valtasuhteisiin ja yhteistyön pelisääntöihin liittyvät tekijät:

- hallinnon eri toimijoiden yhteistyön pelisääntöjen epäselvyys
- toimijoiden välinen osaoptimointi liittyen kaupunkiseutujen tulevaisuuteen
- erilaiseen tietopohjaan ja tiedon tuottamisen menetelmiin pohjautuvat ristiriitaisetkin tilannekuvatulkinnat, jotka vaikeuttavat toimijoiden välistä yhteistyötä eri aluetasoilla ja hallinnonaloilla

### Toiminnallisen kaupunkiseudun ja hallinnollisten rakenteiden kohtaamattomuuteen liittyvät tekijät:

- kyvyttömyys tunnistaa yhtäältä erilaisten MALPE-suunnittelussa mukana olevien toimijoiden lähtökohtia ja toisaalta asukkaiden hallinnollisia rajoja ylittävää seudullista arkea

-vaara demokratian vähittäisestä kaventumisesta uusien strategisten suunnittelukäytäntöjen operoidessa yli ja/tai ohi kuntarajojen, mikäli ei ole selkeyttä niiden suhteesta viralliseen suunnittelujärjestelmään

### 3. Keinot

Tiivis yhteistyö käytännön toimijoiden kanssa on edellytys, jotta BEMINE-hanke tuottaa sovellettavissa olevaa tietoa. Puolivuositaiten Urban Forumeiden kautta keskeiset sidosryhmät ovat jatkuvasti mukana tulkitsemassa jo saatuja tuloksia, sekä osaltaan edistämässä niiden viemistä laajemminkin käytännön toimijoiden tietoon. Ensimmäisessä foorumissa 30.8.2016 noin 80 asiantuntijaa ja kansalaista tuottivat yhteistä ymmärrystä isoimmista MALPE-suunnittelun haasteista ja yhteiskehittivät tietotuotteita, joilla BEMINE-konsortio voi osallistua näiden haasteiden ratkaisuun. Toinen foorumi 30.3.2017 kokosi yhteen noin sata sidosryhmiemme kaupunkisuunnittelun ja -kehittämisen asiantuntijaa, jotka kuuluivat hankkeen tutkijoilta uusimpia tutkimustuloksia kaupungistumisen trendeistä ja ideoivat yhdessä parempia työkaluja MALPE-suunnittelun ja päätöksenteon tueksi.

Kolmas Urban Forum järjestettiin 1-2.11.2017 yhteistyössä URMI-tutkimushankkeen kanssa, ja siinä paneuduttiin erityisesti kaupunkiseututasoisiin skenaarioihin. Neljännessä Urban Foorumissa 13.3.2018 pohdittiin kohdistetusti seudullisen strategiatyön järjestämistä, hallinnon uudistuksia vakiintuneiden toimintatapojen murroskohtana, monipaikkaisuutta ja monikulttuurisuutta, sekä demokratian ja toiminnan legitimitetin kysymyksiä yli 80 näille asioille omistautuneen sidosryhmäedustajan kanssa. Viidennessä Urban Forumissa 23.11.2018 yli sata sidosryhmäedustajaa kokoontui kuulemaan ja keskustelemaan hankkeen tuloksista ja niiden pohjalta muodostetuista politiikkasuosituksista. Teemoina olivat kestävän yhdyskuntarakenteen edistäminen, kansalaisosallistuminen seudullisessa strategisessa suunnittelussa, monipaikkaisuuden haasteet sekä sektorien ylittäminen kaupunkiseutujen suunnittelussa.

BEMINE-hankkeen lähtöajatuksena on ollut, että aluehallintouudistus vaikuttaa myös MALPE-työskentelyyn ja sopimuskäytäntöihin. Vastatakseen erityisesti maakuntaudistuksen yhteydessä esiin nousseisiin MALPE-kehittämiskysymyksiin BEMINE-hanke järjesti 4.11.2016 yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa seminaarin ”Kaupunkiseutujen rooli kunta- ja maakuntaudistuksessa”, jossa BEMINE-teemojen kautta ohjattiin ministeriöiden, kaupunkiseutujen ja yksityissektorin edustajien vuorovaikutusta. Keskustelu uudistuksen vaikutuksista on jatkunut myös tämän jälkeen: Esimerkiksi maaliskuun 2018 Urban Forumissa pidettiin työpaja, jossa tarkasteltiin maakuntaudistusta hallinnollisena murroskohtana, joka antaa tilaisuuden muuttaa MALPE-työn käytäntöjä sekä siihen osallistuvien eri toimijoiden rooleja ja keskinäistä työnjakoa. Työpaja pyrki tarjoamaan rakentavaa kritiikkiä sekä luomaan kehittävää, uudistuksen mahdollisuuksia tunnistavaa dialogia.

Hanke on myös toiminut sparraajana suunnittelun käytäntöjen kehittämisessä kohdekaupunkiseuduilla sekä muiden sidosryhmien toiminnassa: BEMINE-tutkijat ovat pitäneet erilaisissa sidosryhmäorientoituneissa tilaisuuksissa toista sataa esitystä, joiden yleisönä on arviomme ja osallistujatietojen mukaan ollut yli 4000 kuulijaa.

Lisäksi hankkeen tutkijat osallistuvat lainsäädännön valmisteluryhmiin (mm. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Ympäristöministeriö) ja suunnittelua ohjaaviin elimiin (mm. Pirkanmaan ja Uudenmaan maakuntakaavoitus, Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnittelu). Hanke osallistuu myös valtionhallinnon asiantuntijakuulemisiin muun muassa alueidenkäytön tehtäviin, kaavoituksen

ekotehokkuuteen ja uudistustarpeisiin, julkishallinnon tuloksellisuuteen ja reformeihin, täydennysrakentamiseen, viherrakenteisiin ja ilmastopolitiikkaan liittyen.

MRL-uudistusta koskevista suosituksista on luotu blogitekstisarja [bemine.fi](http://bemine.fi)-verkkosivuille, jonne myös kootaan BEMINEn tuottamat politiikkasuositukset kommentoimaan uudistusta sekä muita kaupunkikehityksen ohjaamiseen liittyviä kysymyksiä. Hankkeen tutkijoita on ollut kutsuttuina puhujina ja panelisteina näihin prosesseihin liittyvässä hallinnon kehittämisen viranhaltijayhteistyön vuorovaikutuksessa, esim. vuosien 2016 ja 2017 Alue- ja paikallishallintopäivillä sekä Rakennetun ympäristön neuvottelupäivillä. BEMINE-tutkijat ovat puheenvuoroissaan ja keskusteluissaan käsitelleet mm. aluehallinnon reformien edellytyksiä, kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteita ja aluehallintouudistusta.

BEMINEn kansainväliset partnerit ja hankkeen kansainvälinen, suunnittelututkimuksen arvostetuista tutkijoista koostuva referenssiryhmä ovat keskeinen tekijä ymmärrettäessä paremmin sekä suomalaisen yhteiskunnan erityispiirteitä että millaisia toimintatapoja voidaan ottaa käyttöön myös suomalaisessa kontekstissa. BEMINE-hanke järjesti 19.5.2017 erityisesti kansainvälisille partnereille ja referenssiryhmälle suunnatun vuorovaikutustilaisuuden ministeriöiden (TEM, YM) sekä Kuntaliiton kanssa liittyen erityisesti suunnittelujärjestelmän muutosprosesseihin ja sopimus pohjaisen suunnittelun kehittämiseen.

BEMINE tiedottaa hankkeen etenemisestä ja tuloksista myös sosiaalisessa mediassa erityisesti twiittausten ja blogikirjoitusten kautta. Kohderyhmänä ovat paitsi keskeiset sidosryhmätahot (ks. avaintoimijat, yllä), myös tutkimusalojen tutkijat ja kaupunkiseutujen toimijat.

#### **4. Havainnot konkreettisista vaikutuksista**

Ympäristöministeriö (YM) on kirjannut BEMINE-hankkeen yhdeksi keskeisistä kehittämiskumppaneista lainsäädännön uudistamistyössään (mm. Ympäristöministeriön verkkosivut). Tähän liittyen on järjestetty tapaamisia ministeriön virkamiesten kanssa kevästä 2017 alkaen. 4.9.2017 YM:ssä järjestetty tilaisuus korosti kansainvälisten kokemusten merkitystä lainsäädännön uudistustyössä. Tammikuussa 2018 pääpartnerin ja YM:n välisessä tapaamisessa korostui lainsäädännön kehittämistyön entistä strategisemmän otteen tarve ja siihen sopivien välineiden kehittämisen tärkeys. 29.1.2018 pidettiin YM:n, Tampereen kaupunkiseudun ja MAL-verkoston välillä työpaja, jonka ideana oli pohtia MRL:n uudistusta erityisesti kansalaisosallistumisen näkökulmasta tutkimusryhmien alustavien tulosten kautta. Tämä toi konkreettisesti esiin lakiuudistuksen tavoitteiden kompleksisuuden ja demokratiaan liittyvien näkökulmien sisällyttämisen tärkeyden. Lisäksi myös valtioneuvoston kanslia on omassa tutkimustoiminnassaan kirjannut BEMINE:n keskeiseksi esimerkkihankkeeksi sektorirajat ylittävän suunnittelun kehittämisessä (mm. VN TEAS hakukuulutus).

Hankkeessa kehitetty seutusunnittelun malli on otettu mielenkiinnolla vastaan: Työvoima- ja elinkeinoministeriö (TEM) järjesti 28.03.2018 mallista keskustelutilaisuuden, jonka yhtenä lopputulemana oli mallin yhteisen jatkokehittämisen ja kansainvälisten verrokkikokemusten keräämisen jatkaminen. Lisäksi TEM järjesti 19.06.2018 BEMINE-hankkeen näkökulmia ja tuloksia käsittelevän kutsuseminaarin TEM:n, YM:n ja LVM:n edustajille. Edelleen 15.8.2018 BEMINE oli kutsuttuna mukana TEM:n järjestämässä, ministeri Anne Bernerin johtamassa kaupunkipoliittista ohjelmaa käsitelleessä pyöreän pöydän keskustelussa.

Tutkimustuloksista raportoidaan paitsi tieteellisten, myös suuremmalle yleisölle tarkoitettujen populaarisen kirjoitusten kautta. Sosiaalisen median näkyvyys on kasvanut talven 2017 aikana erityisesti sidosryhmien parissa, ja erityisesti tutkijoiden blogikirjoitukset ovat olleet suosittuja. BEMINE-blogeja on tähän mennessä luettu jo miltei 100 000 kertaa. Twitter-tilimme on saavuttanut noin 200 000 impressiota (käyttäjien interaktioita twiittiemme seurauksena) ja 621 seuraajaa. Vaikuttavuuden seuranta on näiden tuotosten suhteen vielä haastavampaa kuin muiden tavoitteiden osalta, mutta viestien välitys vaikuttaa onnistuneen. .

Suurin sosiaalisen median näkyvyys oli BEMINEN yhdessä URMI-hankkeen kanssa järjestämällä Helsingin kaupungin pormestariehdokkaiden vaalitentillä 17.3.2017, joka myös televisioitiin YLE Areena -verkkopalvelun kautta. Vaalitentissä BEMINE- ja URMI-tutkijat esittivät hankkeen teemoista nostettuja ja tieteellisesti perusteltuja kysymyksiä pormestariehdokkaille. Keskustelua käytiin metropolihallinnan edellytyksistä, liikennejärjestelmän ja maankäytön integroitujen ratkaisujen mahdollisuuksista, segregaaation välttämisestä ja maahanmuuttajapolitiikasta. Valtakunnan ykkösrivin poliittisten toimijoiden joukko saatiin vuorovaikutukseen BEMINEN asiasisältöjen kanssa. Tilaisuus oli tapahtuma-aikanaan Suomen suosituin Twitter-aihe hashtagilla #pormestarententti. Palaute osallistujilta korosti asiapohjaista ja fiksua keskustelua tulevaisuuden kannalta tärkeitä teemoista. Lähtökohtaa, jossa tutkijat asettavat kysymyksiä poliitikoille, pidettiin todella hedelmällisenä. Heinäkuussa 2018 BEMINE oli samalla formaatilla mukana SuomiAreenassa Porissa tenttaamassa vaikuttajia asuntopolitiikasta ja kaupungistumiskehityksestä.

Vastaavasti hankkeen viimeinen Urban Forum järjestetään alkukesästä 2019 politiikkaorientoituneena keskustelutilaisuutena, johon suunnitellaan kutsuttavaksi puolueiden edustajia. Tarkoituksena on käynnistää keskustelua MALPE-suunnittelun tulevaisuudesta eduskuntavaalien jälkeisessä tilanteessa, ja varmistaa ettei konsortion aikaansaama vaikuttavuus katoa rahoituskauden loppuessa.

## **5. Tavoiteltu vaikuttavuus ja konsortion saavutukset tällä hetkellä**

Olemme määritelleet keskeiset vaikuttamisen kohteet, konkreettisemmat tavoitteet ja keskeiset avaintoimijat, joiden kanssa vaikuttavuustavoitteeseen tähdätään (tavoitteiden toteutumisesta ARVIOT):

- Julkisen hallinnon sektoreita yhdistävät ja yhdentävät suunnittelun viralliset rakenteet valtion, maakunnan ja kunnan tasoilla. Avaintoimijoina valtion keskushallinto (VNK), maakuntien liitot/maakuntahallinnot, hankkeen keskeiset yhteistyökaupungit (MAL-verkosto):
  - Tavoite: maakuntauudistuksessa ja mahdollisissa kuntarakennemuutoksissa huomioidaan kaupunkiseutujen erityiskysymykset. TOTEUTUMASSA
- Kaupunkiseutusuunnittelua koskeva lainsäädäntö ja sitä tukevat valtion ohjausmekanismit. Avaintoimijoina oikeusministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ARA, Suomen Kuntaliitto:
  - Tavoite: Sopimus pohjaisen MALPE-yhteistyön tavat muovataan sellaisiksi, että ne edistävät paitsi taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävyyttä, myös aktiivisesti demokratian toteutumista kaupunkiseuduilla. ETENEE, KEHITTELYSSÄ
  - Tavoite: ”Kuntainvälisyys”, monipaikkaisuus (myös kansainvälinen), tunnustetaan virallisesti olennaiseksi osaksi nykyistä kaupungistumiskehitystä. EI TIETOA

- Strategisen suunnittelun periaatteet, työkalut ja niitä tukevat tietokäytännöt. Avaintoimijoina kuntien keskushallinnot, kaupunkiseutujen kuntien strategisen suunnittelun vastuutahot ja kansallisen tiedon tuottajat (esim. Tilastokeskus):
  - Tavoite: Ymmärrys kaupunkiseuduista kompleksisina MALPE-kokonaisuuksina lisääntyy. MALPE:n P(alvelut)- ja E(linkeinot) -osuudet huomioidaan entistä näkyvämmiin uusissa toimintatavoissa. TOTEUTUMASSA
  - Tavoite: Päätöksenteon tieto- ja evidenssiperusta tunnistaa paremmin kompleksiset ilmiöt ja epävarmuustekijät, jotka eivät esimerkiksi asetu yhden aluetason tai hallinnonalan alle. Päätöksenteossa pystytään käsittelemään tiedollista epäselvyyttä ja orientoitumaan myös tulevaisuuteen, josta ei voida saada varmaa tietoa. OSIN TOTEUTUMASSA, KEHITTELYSSÄ
  - Tavoite: Uusia, eri aluetasoisia ja ilmiöpohjaisia, yhdenmukaista suunnittelua ja päätöksentekoa tukevia tietokäytäntöjä kehitetään, mallinnetaan ja otetaan käyttöön. Nämä käytännöt huomioivat monitasoisen, monipaikkaisen ja monitoimintoisen arjen. KESKUSTELUSSA
  - Tavoite: Kaupunkiseuduilla otetaan käyttöön uudenlaisia strategisen suunnittelun työkaluja, joihin kunnat voivat sitoutua ja joiden ”demokraattinen oikeutus” on selkeä. KEHITTELYSSÄ

Saavutukset: Hankkeen viisi foorumia ovat toimineet sidosryhmien sitouttamistapahtumina ja edistäneet muun vuorovaikutuksen onnistumista. Hankkeen tutkijat ovat vuorovaikuttaneet mm. Tampereen, Jyväskylän, Lahden, Kotka-Haminan ja Raaseporin seutujen ajankohtaisissa suunnittelukysymyksissä. BEMINE:n tutkijat osallistuvat lainsäädännön kehittämishankkeisiin, kuten valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden uudistukseen ja maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen tuottamalla niiden kannalta relevanttia tutkimustietoa ja politiikkasuositusta. Valtiohallinnon toimijat ovat tunnistaneet BEMINE-hankkeen yhdeksi keskeisistä kehittämiskumppaneista politiikkatason kehittämisessä sekä lainsäädännön uudistamistyössä (ks. Luku 4).

## **6. Tahattomat vaikutukset ja muutokset konsortion toimintatavoissa**

BEMINE-tilaisuudet ovat osoittaneet, että sidosryhmillä ja muillakin toimijoilla on suuri huoli aluehallintouudistuksen tuottamasta epäjatkuvuudesta ja monimutkaistumisesta, ja erityisesti siitä, miten muutokset heijastuvat käytännön kehittämis- ja suunnitteluyhteistyöhön. Niin marraskuun 2016 seminaarin kuin Urban Foorumeidenkin lopputulemissa on korostunut tarve kehittää edelleen MALPE-suunnittelutoimintaan liittyvää monenkeskistä sopimusmenettelyä valtion, maakuntien, seututoimijoiden, seutujen keskuskaupunkien ja muiden kuntien välillä, erityisesti suhteessa uudistettavaan alueelliseen hallintomalliin. Sisällöllisesti marraskuun 2016 tilaisuus kiteytti kaupunkiseututoimijoiden aseman suhteessa maakuntaudistukseen: kaupunkiseudut pystyivät esittämään konkreettiset huolensa ministeriöille uudistuksen vaikutuksista kaupunkiseutujen kehityksen ohjaamiseen niillä kaupunkiseuduilla, jotka eivät ole sopimusmenettelyjen piirissä. Sopimusmenettelyjen taustalla olevan MALPE-työn osaamisen parantamista ja sisällöllistä strategisuutta kaivattiin, ja valtiotoimijoiden yhtenäistä linjaa MALPE-sopimuskäytännöissä peräänkuulutettiin. Valtiovarainministeriön kasvava sitoutuminen sopimusprosesseihin nähtiin toivottavaksi, ja sitä ministeriön edustajakin korosti. Tilaisuus toi esiin BEMINE-konsortion teemoittelun keskeisyyden ja konkreettisesti tiivistä keskustelun valtiotoimijoiden ja kuntatason välillä kaupunkiseutujen kysymyksenasetteluihin. Myöhempi vaikuttavuustyö onkin suunnattu entistä enemmän lainsäädäntötyön tukemiseen, sopimuskäytäntöjen yhteiskehittämiseen sekä valtion ja seututoimijoiden keskusteluyhteyden turvaamiseen foorumeiden kautta.

## 7. Vaikuttavuuden saavuttamiseksi tehty tutkimustyö

Aalto-yliopiston, Tampereen yliopiston sekä Newcastle'n yliopiston ryhmät ovat kehittämässä tutkimusta, jossa hallinnan ja integraation haasteita tarkastellaan monisyisinä ongelmavyhteinä, joiden avaamisessa sekä monitieteinen ja tieteidenvälinen tutkimusyhteistyö että sidosryhmävuorovaikutus ovat ratkaisevia. Hankkeen alkuvaiheessa yhteistä näkemystä rakennettiin erityisesti ao. partnerien aikaisempien ja nykyisten tutkimushankkeiden lähtökohdista.

Tutkimusryhmät ovat äskeisissä hankkeissa käsitelleet rakenteellisia, valtasuhteiden ja pelisääntöjen sekä kohtaamattomuuden ongelmia. Tutkimuksen teemat liittyvät strategisen suunnittelun haasteisiin kaupunkiseuduilla (Mäntysalo & Kosonen 2016), kaupunkiseutujen yhteistyön kysymyksiin (Hytönen ym. 2016), MALPE-koordinaatioon ja talouden ja suunnittelun rationaliteettien yhteensopivuuteen sekä erilaisten murroskohtien hyödyntämiseen tässä (Vakkuri ym. 2016; Karppi & Vakkuri *julkaistaan*), monipaikkaiseen työhön ja asumiseen (Di Marino & Lapintie 2018), poliittisten strategioiden, politiikkaprosessien ja kansalaisnäkökulmien käsittelyyn suunnittelu- ja osallistumiskäytännöissä (Häkli 2018) ja tietokäytäntöjen ja toiminnan suhteisiin. Myös Suomen ympäristökeskus ja Manchesterin yliopisto osallistuvat hallinnan työkalujen ja käytäntöjen tutkimukseen ja kehittämiseen (Ravetz & Miles 2016). Hankkeen tutkimusteemat ovat konvergoituneet yhteisten kysymyksenasettelujen ympärille (Bäcklund ym 2017, Grossi ym 2017, Lapintie & DiMarino 2018, Strand & Naess 2018, Mäntysalo & Kanninen 2018, Vakkuri 2018). Hanke toimitti syksyllä 2018 Yhdyskuntasuunnittelu-lehden (Jufo 1) erikoisnumeron (56:3) hankkeen näkökulmista.

### Lähteet

- Bäcklund, Pia, Häikiö, Liisa, Leino, Helena & Kanninen, Vesa (2017). Bypassing publicity and transparency for getting things done: between informal and formal planning practices in Finland. *Planning Practice and Research* (Online First)
- Di Marino M. and Lapintie K. (2018). Exploring multi-local working in contemporary cities. Paper submitted to *International Planning Studies*.
- Grossi, G., Reichard, C., Thomasson, A. and Vakkuri, J. 2017. Performance measurement of hybrid organizations. *Special issue in Public Money & Management*, 37 (6), 379-430
- Häkli, J. (2018). Transcending scale? In G. H. Herb and D. H. Kaplan (eds.) *Scaling Identities*. Lanham: Rowman & Littlefield, pp. 271-282.
- Hytönen, J., Mäntysalo, R., Peltonen, L., Kanninen, V., Niemi, P., Simanainen, M. (2016). Mixed messages and defensive routines in land use policy steering in Finnish urban regions. *European Urban and Regional Studies*, 23:1, 40-55
- Karppi, I., Vakkuri J. (*forthcoming*) Organising complexity. *Forthcoming in A*.
- Heikkinen, A. Kangas, J. Kujala, H. Laihonen & A. Lönnqvist (eds.) *Leading change in a complex world*. Tampere: Tampere University Press.
- Kanninen, V. (2017). Strateginen kaupunkiseutu. Spatiaalinen suunnittelu radikaalina yhteensovittamisena. *Aalto University Doctoral Dissertations 227/2017*.
- Laihonen, H. & Mäntylä, S. (2018). Strategic knowledge management and evolving local government. *Journal of Knowledge Management* 22(1)
- Lapintie K. and Di Marino M. (2018). Biodiversity, ecosystem services and environmental planning. Book chapter *Forthcoming in Davoudi, S.; Blanco, H.; Cowell, R. & White, I. (eds). Companion to Environmental Planning and Sustainability*. London/New York: Routledge.
- Mäntysalo, R. & Bäcklund, P. (2017). The governance of planning. In Gunder, M. & Manadipour, A. & Watson, V (eds.) *The Routledge Handbook of Planning Theory*, 237-249. Routledge

- Mäntysalo, R. and Kanninen, V. (2018)(toim). Kaupunkiseutujen integroiva suunnittelu ja hallinta. *Yhdyskuntasuunnittelu* 56:3 (erikoisnumero).
- Mäntysalo, R. & Kanninen, V. (2018). Strateginen kehystäminen: toiminnallisista kaupunkiseuduista relationaalsiin seutuihin. [ In: *Kaupunkien aikakausi - kaupunkitutkijoiden puheenvuoroja 2020-luvun kaupunkipolitiikasta*, 60-63. Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2018:11.
- Mäntysalo, R. & Kosonen, K.-J. (2016) MAL-aiesopimusmenettely ja sen kehittäminen. Teoksessa *Strateginen eheyttäminen kaupunkiseuduilla. Näkökulmia kestävän maankäytön ja julkisen talouden kysymyksiin*, (toim.) S. Puustinen; R. Mäntysalo & I. Karppi. Helsinki: Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 4/2016, ss. 31-44.
- Rajala, T., Laihonon, H. and Vakkuri, J. (2017). Shifting from Output to Outcome Measurement in Public Administration – Arguments Revisited. In Borgonovi, E., Pessina, E.A. and Bianchi, G. (Ed.) *Outcome-Based Performance Management in the Public Sector*, 3-23. Springer
- Ravetz, J, and Miles, I.D, (2016). Foresight in cities and the possibility of a ‘strategic urban intelligence’. *Foresight Journal*, Vol: 18(5).
- Strand, A. & Næss, P. (2017). Local self-determination, process-focus and subordination of environmental concerns. Forthcoming in *Journal of Environmental Policy and Planning*, 19 (2).
- Vakkuri, J.; Karppi, I. & Sankala, I., (2016) Päätöksenteon sudenkuopat – Julkisen talouden tuloksellisuus ja yhdyskuntarakenteen kestävyys. Teoksessa *Strateginen eheyttäminen kaupunkiseuduilla. Näkökulmia kestävän maankäytön ja julkisen talouden kysymyksiin*, (toim.) S. Puustinen; R. Mäntysalo & I. Karppi. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 4/2016, ss. 45-61.
- Vakkuri, J. (2018). Kaupunkikehityksen kärjet. *Kaupunkien aikakausi - kaupunkitutkijoiden puheenvuoroja 2020-luvun kaupunkipolitiikasta*, 108-111. Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2018:11.